

Sygn. akt I C 251/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Agnieszka Hreczańska - Cholewa

Protokolant Robert Purchalak

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) Publicznego Szpitala (...) we W.

przeciwko (...) S.A. w Ł.

o zapłatę I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w Ł. na rzecz strony powodowej (...) Publicznego Szpitala (...) we W. kwotę 65 000 zł (sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 21.02.2013r. do dnia zapłaty; II. dalej idące powództwo oddala; III. nie obciąża strony powodowej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu; IV. nakazuje stronie pozwanej (...) S.A. w Ł. uiszczyć na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego we Wrocławiu) kwotę 3 242 zł tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której strona powodowa była zwolniona, w części, w jakiej strona pozwana przegrała niniejszy proces; V. kosztami sądowymi w pozostałym zakresie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 251/13

UZASADNIENIE

Pozwem z 20 lutego 2013 r. strona powodowa (...) Publiczny Szpital (...) we W. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w Ł. kwoty 876.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazywała, że strony zawarły ze sobą umowę, której przedmiotem było udzielenie pożyczki finansowej powodowi. W umowie tej zawarte zostały postanowienia umożliwiające szpitalowi wcześniejszą spłatę pożyczki, co powodowało po stronie pozwanego konieczność zaktualizowania harmonogramu spłat. W przypadku zaistnienia takiego zdarzenia, pozwany zobowiązany był w terminie 3 dni roboczych przesłać w formie elektronicznej oraz listem poleconym nowy harmonogram. Strona powodowa wskazywała, że celem skorzystania z możliwości naliczania mniejszych odsetek, dokonywała wcześniejszych spłat w miarę posiadanych środków. Pomimo przedterminowej spłaty zobowiązań z tytułu pożyczki, strona pozwana nie przesyłała jednak Szpitalowi zaktualizowanego harmonogramu, uwzględniającego wcześniejsze spłaty. Powyższe uchybienie ze strony pozwanego było podstawą do naliczenia kar umownych z powyższego tytułu, na podstawie § 9 ust. 3 umowy. Strona powodowa podkreślała, że pozwany, dopiero po otrzymaniu naliczonych kar umownych przesłał zaktualizowany harmonogram, umożliwiając dokonywanie wpłat uwzględniających zmniejszone odsetki. W tym stanie rzeczy, zdaniem powoda, zachodzą podstawy do żądania od pozwanego zapłaty kar umownych w kwocie dochodzonej pozwem.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz od strony powodowej kosztów procesu według norm przepisanych. W pierwszej kolejności strona pozwana zarzucała, że z treści § 5 ust. 2 łączącej strony umowy pożyczki nie wynika automatyczny obowiązek aktualizowania przez spółkę harmonogramu po wcześniejszych spłatach. W powołanym zapisie użyto sformułowania „w terminie 3 dni roboczych”, nie określając jednocześnie zdarzenia początkowego, od którego należy owy termin liczyć. Powyższe

oznacza, wedle pozwanego, że w świetle przepisów kodeksu cywilnego dotyczących sposobu liczenia terminów, nie można mówić o jakimkolwiek zastrzeżonym terminie. Pozwany zwracał uwagę na to, że z uwagi na brak oznaczenia terminu początkowego, odwołać się trzeba do brzmienia art. 455 k.c., który nakazuje liczenie terminu od daty doręczenia stosownego wezwania. Dokonując interpretacji spornego postanowienia strona pozwana wskazywała na treść § 8 umowy pożyczki, który stanowi, że jako zmianę umowy należy traktować nowy harmonogram spłat, zaktualizowany wskutek dokonania wcześniejszej spłaty pożyczki. W świetle § 8 ust. 3 umowy, zmiana taka następuje automatycznie i nie wymaga zawierania aneksu. Ponieważ nowy harmonogram jest zmianą umowy, stosownie do § 8 ust.4, zmiana taka winna być poprzedzona stosownym wnioskiem powoda, czego ten ostatni nie uczynił. Pozwany podkreślał, że w przypadku gdyby pozwany chciał, aby aktualizacja harmonogramu spłaty następowała bez jego wniosku automatycznie, winien był taki zapis zawrzeć w umowie, tym bardziej, iż to powód przygotowywał sporną umowę, stąd ewentualne wątpliwości interpretacyjne winny być tłumaczonej na jego niekorzyść. Pozwany podkreślał, że istotnym w sprawie jest również fakt, że dalsze umowy pożyczki zawierane między stronami posiadają zapis, zgodnie z którym przed dokonaniem wcześniejszej spłaty pożyczki, pożyczkobiorca, czyli szpital występuje do spółki z wnioskiem o przeliczenie harmonogramu spłat. W późniejszych umowach powód, w ocenie pozwanego, potwierdził rzeczywistą intencję związaną z wprowadzeniem zapisów o aktualizacji harmonogramu. Pozwany zaprzeczał twierdzeniom powoda, że wielokrotnie był wzywany do wykonania postanowień umowy. Wyjaśniał, iż aktualizacja harmonogramu została przez niego dokonana po naliczeniu kar umownych, albowiem pozwany potraktował to jako wniosek o przeliczenie harmonogramu. Strona pozwana podnosiła również, że zakres odpowiedzialności dłużnika z tytułu kary umownej pokrywa się w pełni z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika (art. 471 k.c.). Roszczenie o zapłatę kary umownej wedle pozwanego nie powstaje zatem w sytuacji gdy dłużnikowi nie można przypisać winy i odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, a takich okoliczności pozwanej w niniejszej sprawie nie można przypisać. W dalszej kolejności pozwana spółka wносиła o miarkowanie kar umownych, powołując się na brak szkody po stronie wierzyciela. Strona pozwana poddała nadto pod wątpliwość możliwość skutecznego zastrzeżenia kar umownych w sytuacji, gdy skutek powstania nadpłaty powodowi przysługuje roszczenie o zwrot nadpłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 05 października 2010 r. pomiędzy stroną powodową (...) Publicznym Szpitalem (...) we W., jako Zamawiającym a stroną pozwaną (...) S.A. z siedzibą w Ł., jako Wykonawcą została zawarta umowa Nr (...). Na mocy tejże umowy, strona pozwana udzieliła Szpitalowi pożyczki finansowej w kwocie 12.000.000 zł. Stosownie do brzmienia §3 umowy, pożyczka, z zastrzeżeniem §4, oprocentowana była w okresie wykorzystania jej przez Zamawiającego według stopy procentowej 12,35% w stosunku rocznym w stosunku rocznym. Skapitalizowana całkowita maksymalna wysokość odsetek, z tytułu zawartej umowy, miała wynieść kwotę 2.642.138,66 zł. W §2 umowy strona powodowa zobowiązała się do zapłaty na rzecz strony pozwanej prowizji z tytułu wykonania przedmiotu umowy w wysokości 1,083335% kwoty pożyczki tj. 130.000,20 zł. Całkowity koszt wykonania przedmiotu umowy, obejmujący prowizję łącznie z oprocentowaniem pożyczki wynosił 2.772.138,86 zł. Stosownie do §5 umowy powód zobowiązał się do zwrotu pożyczki wraz z oprocentowaniem i prowizją w miesięcznych ratach, zgodnie z harmonogramem spłat stanowiącym załącznik nr 1 do formularza cenowego. W §5 ust. 2 umowy Szpital zastrzegł sobie prawo do wcześniejszej spłaty lub części pożyczki bez dodatkowych obciążeń finansowych. W takim przypadku odsetki bieżące określone w §3 ust 1 umowy miały być naliczone do dnia zapłaty. Jednocześnie, w sytuacji wcześniejszej spłaty raty, Wykonawca zobowiązał się w terminie 3 dni roboczych, przesłać Zamawiającemu w formie elektronicznej oraz listem poleconym za potwierdzeniem odbioru nowy harmonogram spłat.

Stosownie do §9 ust. 3 umowy, w przypadku nie wywiązania się Wykonawcy ze zobowiązania, o którym mowa w §5 ust. 2, Zamawiającemu przysługiwało prawo do dochodzenia zapłaty kary umownej od Wykonawcy w wysokości 0,2 wartości kosztów umowy określonych w §4 umowy za każdy dzień opóźnienia ponad termin wskazany w umowie.

Zgodnie z treścią §8 umowy, zmiana zawartej umowy mogła być dokonana w następujących przypadkach:

1. gdy konieczność wprowadzenia zmian wynikała z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy,
2. gdy zmiany są korzystne dla zamawiającego;
3. wskutek dokonania wcześniejszej spłaty pożyczki, zgodnie z postanowieniami §5 ust. 2 umowy.

W każdym z wymienionych przypadków, o których mowa w punkcie 1 i 2 powołanego paragrafu zmiana umowy wymagała zgody obu stron wyrażonej na piśmie pod rygorem nieważności. W przypadku natomiast, o którym mowa w §5 ust. 2 umowy, zmiana umowy następowała automatycznie i nie wymagała zawierania aneksu. Zgodnie z §8 ust. 4 wnioski o zmianę umowy mogła złożyć każda ze stron na co najmniej 30 dni przed planowanym wprowadzeniem zmiany. Strona otrzymująca wniosek o zmianę umowy zobowiązywała się do podjęcia negocjacji służących uzgodnieniu wszystkich istotnych elementów umowy.

(dowód: umowa Nr (...) z dnia 05.10.2010 r. k. 17-20, weksel in blanco k. 21, umowa przelewu z 05.10.2010 r. k. 22-23, formularz cenowy wraz z harmonogramem spłat k. 24-25)

Umowa pożyczki z 05 października 2010 r. zawarta została po przeprowadzeniu postępowania przetargowego w trybie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Autorem poszczególnych zapisów umowy była strona powodowa. Przed zawarciem umowy strona pozwana nie zgłaszała wątpliwości interpretacyjnych, dotyczących brzmienia § 5 ust. 2 umowy.

(dowód: zeznania świadka M. P. e-protokół rozprawy z dnia 20.09.2013 r. od 00:11:46 do 01:07:00, zeznania świadka Ł. R. e-protokół rozprawy z 03.12.2013 r. od 00:26:20 do 00:52:10, zeznania świadka O. M. e-protokół rozprawy z 03.12.2013 r. od 00:52:43 do 01:11:14)

Po zaciągnięciu pożyczki u pozwanego, powodowy Szpital dokonywał wcześniejszej spłaty poszczególnych rat pożyczki.

W dniu 27 grudnia 2010 r. powód wpłacił na rachunek pozwanej spółki kwotę 135.201,83 zł. Zgodnie z harmonogramem spłaty, rata za miesiąc grudzień wynosiła 130.201,83 zł i płatna była dnia 31.12.2010 r. Pomimo wcześniejszej spłaty części zobowiązania pozwany nie zaktualizował harmonogramu spłaty do dnia płatności kolejnej raty tj. do 31.01.2011 r. W związku z powyższym strona powodowa naliczyła kary umowne na podstawie art. 9 ust. 3 umowy za okres 25 dni opóźnienia w łącznej kwocie 138.606,94 zł.

W dniu 25.02.2011 r. strona powodowa spłaciła kwotę 128.021,01 zł. Rata za miesiąc luty 2011 r., zgodnie z harmonogramem spłaty, wynosiła kwotę 118.021,01 zł i płatna była do dnia 28.02.2011 r.

W związku z niezaktualizowaniem harmonogramu spłat, Szpital naliczył dalsze kary umowne za okres 27 dni opóźnienia, na łączną kwotę 149.695,50 zł.

Dnia 28.06.2011 r. powód wpłacił na rachunek pozwanego kwotę 277.618,96 zł. Zgodnie z harmonogramem rata za miesiąc czerwiec 2011 r. wynosiła 274.618,96 zł i była płatna do 30.06.2011 r. Naliczone w związku z brakiem aktualizacji harmonogramu kary umowne za okres 28 dni opóźnienia wyniosły kwotę 155.239,78 zł.

Kolejna wcześniejsza nadpłata została dokonana przez Szpital w dniu 27.07.2011 r. Na rachunek pozwanego wpłynęła wówczas należność w kwocie 281.555,12 zł, przy czym według harmonogramu, rata za miesiąc lipiec 2011 r. wynosiła 277.055,12 zł i była płatna do dnia 31 lipca 2011 r. Brak aktualizacji przez stronę pozwaną harmonogramu spłaty należności skutkowało obciążeniem go przez powoda karami umownymi za okres za 28 dni opóźnienia na kwotę 155.239,78 zł.

W dniu 31.08.2011 r. powód dokonał dalszej spłaty należności z tytułu umowy pożyczki, w kwocie 279.481,76 zł, przy czym rata za miesiąc sierpień wynosiła kwotę 275.481,76 zł. Kary umowne naliczone w związku z dokonaną spłatą i brakiem sporządzenia nowego harmonogramu wyniosły kwotę 138.606,94 zł.

W dniu 28.09.2011 r. Szpital dokonał spłaty w kwocie 273.051,15 zł. Zgodnie z harmonogramem, rata za miesiąc wrzesień 2011 r. wynosiła 270.051,15 zł i płatna była do 30 września 2011 r. Kary umowne naliczone na podstawie art. 5§2 umowy wyniosły za ten okres kwotę 138.606,94 zł.

(dowód: harmonogram spłaty k. 25, wyciągi z rachunku bankowego powoda k. 32-37, noty księgowe k. 26-31)

Naliczenie przez powoda kar umownych na podstawie §5 ust. 2 umowy miało związek z wynikami przeprowadzonej w Szpitalu kontroli NIK, obejmującej działalność powoda za okres od 2010 do 2012 r. (I półrocze). Po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego, Najwyższa Izba Kontroli zarzuciła bowiem powodowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych m in. poprzez zaniechanie naliczania kar umownych wobec (...) S.A. z siedzibą w Ł. za nieprzedkładanie Szpitalowi nowego harmonogramu spłat pożyczki w związku z wcześniejszą spłatą poszczególnych rat.

(dowód: wyciąg z raportu NIK potwierdzony notarialnie k. 40-42)

Po otrzymaniu przez pozwanego wystawionych przez powoda w dniu 30 listopada 2012 r. not księgowych, obejmujących naliczone kary umowne za naruszenie zapisu §5 ust. 2 umowy pożyczki, pozwany w piśmie z 10 grudnia 2012 r. oświadczył, iż nie uznaje roszczeń określonych tymi notami, z uwagi na brak podstaw do naliczenia opisanych w nich kar umownych. Jednocześnie pozwany zaznaczył, że przedmiotowe dokumenty potraktowane zostały jako oświadczenie o wezwaniu do wykonania przez (...) S.A. zobowiązania wynikającego z §5 ust. 2 umowy nr (...) i na tej podstawie dokonano aktualizacji harmonogramu.

W kolejnym piśmie, z 18 grudnia 2012 r., strona pozwana przedstawiła Szpitalowi szczegółową informację, dotyczącą sposobu zaliczania dokonywanych przez niego wpłat z tytułu umowy pożyczki.

(dowód: pismo pozwanego z dnia 10.12.2012 r. k. 43, 100, zaktualizowany harmonogram spłaty pożyczki k. 44, pismo pozwanego z dnia 18.12.2012 r. k. 45-47)

Pismem z 31 grudnia 2012 r. strona pozwana, w związku z dokonaniem przedterminowej wpłaty z tytułu umowy pożyczki, wezwała powoda do złożenia oświadczenia formie pisemnej, czy (...) S.A. ma dokonać aktualizacji harmonogramu spłat z uwzględnieniem wspomnianej wpłaty.

W odpowiedzi na powyższe pismo, powodowy Szpital wezwał pozwanego do wypełnienia obowiązku wynikającego z §5 ust. 2 umowy pożyczki, to jest przesyłania zaktualizowanego harmonogramu spłaty w przypadku każdorazowej wcześniejszej spłaty poszczególnych rat pożyczki.

Pismem z 15 stycznia 2013 r. pozwany przesłał powodowi kolejny zaktualizowany harmonogram spłaty. Jednocześnie pozwany zaznaczył, iż, w jego ocenie, przewidziany w treści §5 ust. 2 umowy pożyczki numer (...) termin 3 dni roboczych na przesłanie zaktualizowanego harmonogramu, liczyć należy dopiero od daty otrzymania stosownego wezwania od powoda (art. 455 k.c). Wobec powyższego pozwany zarzucił, iż nie ma podstaw do naliczenia przedmiotowych kar umownych.

(dowód: pismo powoda z 07.01.2013 r. k. 94, pismo pozwanego z 15.04.2013 r. k. 91-93, pismo pozwanego z 31.12.2012 r. k. 96)

W dniu 25 kwietnia 2013 r., główna księgowa powodowego Szpitala M. N., w związku z planowaną spłatą ostatniej raty pożyczki, w e-mailu skierowanym do pozwanego zwróciła się o wyczenie wysokości pozostałej do spłaty kwoty wskazując, iż Szpital zamierza uregulować ostatnią ratę w dniu 26.04.2013 r. Po przesłaniu przez stronę pozwaną stosownej informacji, Szpital w całości uregulował zobowiązanie z tytułu umowy pożyczki z 05.10.2010 r.

(dowód: wiadomość e-mail z 25.04.2013 r. k. 74, zeznania świadka M. N. e-protokół rozprawy z 03.12.2013 r. od 00:02:47 do 00:25:50, zeznania świadka Ł. R. e-protokół rozprawy z 03.12.2013 r. od 00:26:20 do 00:52:10)

W ramach kolejnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w postaci pożyczki na restrukturyzację powodowego Szpitala, które toczyło się w 2011 r., strona pozwana zwróciła się z do powoda z prośbą o zmianę treści § 5 ust. 2 umowy, poprzez nadanie mu następującego brzmienia: „Zamawiający zastrzega sobie prawo wcześniejszej spłaty całości lub części pożyczki bez dodatkowych obciążeń finansowych. W takim przypadku Zamawiający prześle pisemną informację do Wykonawcy na co najmniej 14 dni roboczych przed planowanym terminem spłaty. Odsetki bieżące określone w §3 ust. 1 zostaną naliczone do dnia zapłaty, o czym wykonawca zobowiązuje się w terminie 5 dni roboczych przed planowanym terminem spłaty zawiadomić Zamawiającego, przesyłając w formie elektronicznej oraz pocztą nowy harmonogram spłat”. Jednocześnie pozwany wnioskował o doprecyzowanie, iż kary umowne, o których mowa w treści §9 ust. 3, dotyczą wyłącznie sytuacji, kiedy wykonawca naliczy dodatkowe koszty w przypadku wcześniejszej spłaty, natomiast nie dotyczą sytuacji, kiedy wykonawca opóźni się z dostarczeniem zamawiającemu nowego harmonogramu.

Ostatecznie, w drugiej zawartej przez stronę umowie pożyczki, z 27 września 2011 r., strony zawarły w § 5 ust. 2 zapis, zgodnie z którym Zamawiający, w przypadku zamiaru dokonania wcześniejszej spłaty, miał przesłać Wykonawcy informację o powyższym na co najmniej 7 dni przed planowanym terminem spłaty. Wykonawca w tej sytuacji miał w terminie 5 dni roboczych przed planowanym terminem spłaty przesłać Zamawiającemu nowy harmonogram spłaty.

(dowód: pismo pozwanego z 19.08.2011 r. wraz z wzorem umowy k. 160-170, umowa z 27.09.2011 r. k. 75-79, zeznania świadka M. P. e-protokół rozprawy z dnia 20.09.2013 r. od 00:11:46 do 01:07:00, przesłuchanie za stronę powodową dyrektora Szpitala P. N. e-protokół rozprawy z 11.02.2014 r. od 00:01:10 do 00:23:41, przesłuchanie za stronę pozwaną prezesa zarządu spółki U. K., e-protokół rozprawy z 11.02.2014 r. od 00:23:45 do 00:43:43)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w Ł. kwoty 876.000 zł tytułem kar umownych za nienależyte wykonanie przez spółkę umowy pożyczki z 05 października 2010 roku. Jako podstawę naliczenia kar umownych strona powodowa wskazywała na zapisy § 9 ust. 3 umowy w związku z § 5 ust. 2 łączącej strony umowy, podnosząc, iż pozwany nie realizował ciężącego na nim obowiązku przesyłania Szpitalowi zaktualizowanego harmonogramu spłaty, do czego zobowiązany był w razie dokonania wcześniejszej spłaty zobowiązania przez powoda.

Strona pozwana w toku niniejszego procesu wносиła o oddalenie powództwa w całości, wskazując, iż nie zaktualizowały się przesłanki do naliczenia dochodzonych przez powoda kar umownych. Strona pozwana podnosiła bowiem, że brzmienie §5 ust. 2 przedmiotowej umowy nie przewidywało obowiązku automatycznego aktualizowania przez pozwanego harmonogramu spłaty w sytuacji dokonywania przez powoda wcześniejszych wpłat. W ocenie pozwanego, obowiązek taki uzależniony był od wcześniejszego wniosku powodowego Szpitala, który winien był poinformować o tym w jakiej dacie zamierza dokonać spłaty. Zdaniem pozwanego, od daty otrzymania takiego wezwania, należało liczyć przewidziany w § 5 ust. 2 trzydniowy termin na przesłanie aktualizowanego harmonogramu. Niezależnie od powyższego strona pozwana odwoływała się do brzmienia § 8 ust. 2 i 3, który stanowił o zmianie postanowień umowy. Pozwana spółka wskazywała, że zmianę harmonogramu spłaty kredytu traktować należy jako zmianę umowy, a zatem winna być ona, stosownie do § 8 ust.4, poprzedzona stosownym wnioskiem powoda. Z ostrożności procesowej strona pozwana wniosła również o miarkowanie kar umownych na zasadach przewidzianych w art. 484 § 2 k.c.

Stan faktyczny sprawy, w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia, w zasadzie był bezsporny. Sąd ustalił go w szczególności na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony, zeznań świadków M. P., M. N., Ł. R.,

O. M., K. F. oraz przesłuchania stron. Zeznania ww. świadków i stron Sąd w całości oceni jako wiarygodne, albowiem były one spójne, logiczne oraz korespondowały z dowodami z dokumentów.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż strony w dniu 05 października 2010 roku zawarły umowę nr (...), na mocy której strona pozwana udzieliła stronie powodowej pożyczki w kwocie 12.000.000 zł. Między stronami bezspornym było, iż strona pozwana w całości wypłaciła na rzecz Szpitala uzgodnioną kwotę pożyczki, strona powodowa natomiast w całości dokonała jej spłaty. Pozwany nie kwestionował nadto okoliczności, iż strona powodowa, w miarę posiadanych środków, dokonywała wcześniejszej spłaty poszczególnych rat pożyczki w wyższych, aniżeli wynikające z harmonogramu, kwotach. Poza sporem było także, że po dokonywanych przez Szpital przedterminowych wpłatach należności, pozwany nie aktualizował harmonogramu spłaty zadłużenia.

W świetle tak poczynionych ustaleń, rzeczą Sądu było dokonanie oceny, czy w realiach przedmiotowej sprawy zachodziły podstawy do obciążenia strony pozwanej karami umownymi na podstawie § 9 ust. 3 łączącej strony umowy.

Jak już wspomniano, podstawą naliczenia przez powoda kar umownych był zapis § 9 ust. 3 umowy pożyczki stanowiący, iż w przypadku niewywiązania się Wykonawcy z zobowiązania, o którym mowa w §5 ust. 2 umowy, Zamawiającemu przysługuje prawo do dochodzenia zapłaty kary umownej od Wykonawcy w wysokości 0,2% wartości kosztów umowy, określonych w §4 umowy za każdy dzień opóźnienia ponad termin wskazany w umowie. Zgodnie natomiast z treścią §5 ust. 2 spornej umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo wcześniejszej spłaty całości lub części pożyczki bez dodatkowych obciążeń finansowych. W takim przypadku Wykonawca zobowiązał się w terminie 3 dni roboczych, przesyłać w formie elektronicznej oraz listem poleconym, za potwierdzeniem odbioru, nowy harmonogram spłat.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do wykładni powołanego wyżej zapisu umowy, celem ustalenia, czy nałożony w nim na stronę pozwaną obowiązek dokonywania aktualizacji harmonogramu spłaty wymagał uprzedniego wniosku powoda w tym przedmiocie, czy też aktualizacja ta miała następować automatycznie, w sytuacji wcześniejszego przelania przez powodowy Szpital środków tytułem spłaty pożyczki.

Po przeprowadzeniu analizy zapisów łączącej strony umowy Sąd doszedł do przekonania, iż strona powodowa słusznie wywodziła, że to na pozwanym ciąży obowiązek monitorowania dokonywanych przez Szpital wcześniejszych wpłat i automatycznego przesyłania nowego harmonogramu spłaty. Za taką wykładnią spornych postanowień umowy przemawia po pierwsze literalne brzmienie powołanego zapisu, w którym wprost wskazano, że dokonanie przez Zamawiającego wcześniejszej spłaty rat pożyczki rodzi po stronie pozwanej spółki obowiązek aktualizacji harmonogramu. Zaznaczenia w tym miejscu wypada, iż w cytowanej regulacji umownej brak jest jakiegokolwiek zapisu przewidującego konieczność ewentualnego skierowania przez pożyczkodawcę wezwania do przeliczenia raty, która zgodnie z jego zamiarem, ma być spłacona we wcześniejszym terminie. W ocenie Sądu, wobec braku wyraźnej regulacji w tym zakresie, proponowana przez stronę pozwaną interpretacja umowy, zgodnie z którą uruchomienie procedury aktualizacji harmonogramu spłaty uzależnione jest od uprzedniego wniosku powoda w tym przedmiocie, jest zbyt daleko idąca, a ponadto nie daje się ona pogodzić z treścią pozostałych postanowień umowy oraz rzeczywistą wolą stron.

W ocenie Sądu, za wskazaną powyżej wykładnią §5 ust.2 umowy nie przemawia nadto, wbrew stanowisku strony pozwanej, brzmienie §8 umowy, który dotyczył kwestii zmiany przedmiotowej umowy. Zgodnie z treścią tego zapisu, zmiana zawartej umowy mogła być dokonana w następujących przypadkach:

1. gdy konieczność wprowadzenia zmian wynikała z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy,
2. gdy zmiany były korzystne dla zamawiającego;
3. skutek dokonania wcześniejszej spłaty pożyczki, zgodnie z postanowieniami §5 ust. 2 umowy.

W treści powołanego zapisu umownego strony przewidziały, iż tylko w razie zaistnienia okoliczności wymienionych w punkcie 1 i 2, zmiana umowy wymagała zgody obu stron wyrażonej na piśmie pod rygorem nieważności. W przypadku natomiast, o którym mowa w §5 ust. 2 umowy, zmiana umowy następowała automatycznie i nie wymagała zawierania aneksu. Sama zatem aktualizacja harmonogramu spłaty, jakkolwiek była przez strony traktowana jako zmiana umowy, to zgodnie z treścią przytoczonego przepisu, nie wiązała się ona z koniecznością dopełnienia przez strony jakichkolwiek formalności w postaci podejmowania negocjacji oraz podpisywania aneksu. W ocenie Sądu, wobec tak jasno sformułowanego zapisu umowy, nie sposób przyjąć za stronę pozwaną, iż zapis § 8 ust. 4 umowy, przewidujący obowiązek złożenia przez stronę wniosku o zmianę umowy oraz podjęcia negocjacji w celu dokonania jej zmiany, odnosił się również do sytuacji objętej hipotezą §8 ust. 1 pkt 3 (zmiany harmonogramu w związku z wcześniejszą spłatą). Przepis ten odnosić należy wyłącznie do przypadków wymienionych w § 8 ust. 1 pkt 1 i 2 umowy, gdyż tylko wówczas konieczne było wypracowanie przez strony wspólnego stanowiska i podpisanie stosownego aneksu. W ocenie Sądu, skoro zatem w treści §8 mowa jest o automatycznej zmianie umowy w sytuacji zaistnienia przesłanek z § 5 ust. 2, to zmiana ta, polegająca na wprowadzeniu nowego harmonogramu spłaty, nie wymagała złożenia jakiegokolwiek wniosku przez stronę powodową.

Wymienione powyżej regulacje, zdaniem Sądu, pozwalają stwierdzić, iż to wyłącznie na stronie pozwanej spoczywał obowiązek każdorazowej aktualizacji harmonogramu spłaty, w terminie 3 dni od daty dokonania przez powodowy Szpital wcześniejszej spłaty poszczególnych rat pożyczki. Interpretacja taka jest również zgodna z samą intencją strony powodowej, która jako gospodarz (zamawiający) w postępowaniu przetargowym i zarazem autor treści umowy, zainteresowana była przerzuceniem na pożyczkodawcę obowiązków związanych z przeliczaniem rat i przesyłaniem harmonogramu w razie dokonywania przez nią wcześniejszych spłat. Okoliczności te podkreślali na rozprawie świadkowie M. N. i Ł. R., będący pracownikami powodowego Szpitala, jak też przesłuchiwany w charakterze strony powodowej P. N.. Wymienieni świadkowie oraz powód wyjaśniali, że Szpital, celem skorzystania z możliwości naliczania mniejszych odsetek, dokonywał wcześniejszych spłat rat pożyczki, w miarę posiadanych środków. Celem wprowadzenia zapisu o konieczności aktualizowania przez stronę pozwaną harmonogramu spłaty, było uzyskanie przez Szpital wiedzy odnośnie wysokości kolejnej raty, tak, aby powód mógł przygotować na ten cel odpowiednie fundusze. Dyrektor powodowego Szpitala P. N. wskazywał w swoich zeznaniach, że przy tworzeniu spornych zapisów umowy strona powodowa celowo „przerzuciła” na wykonawcę obowiązek automatycznego aktualizowania i przesyłania harmonogramu spłaty, gdyż dla pracowników powoda byłaby to dodatkowa praca i chciano ograniczyć do minimum formalności związane ze spłatą przedmiotowej pożyczki. Strona pozwana zatem, godząc się na brzmienie proponowanych zapisów umowy, przyjęła na siebie ten obowiązek.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż, jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, strona pozwana na etapie postępowania przetargowego o udzielenie spornej pożyczki dla Szpitala, nie formułowała żadnych wątpliwości oraz pytań do zamawiającego odnośnie interpretacji § 5 ust. 2 umowy. Dopiero przy kolejnej procedurze przetargowej, która miała miejsce w 2011 roku, strona pozwana odniosła się do spornych zapisów, które znalazły się w projekcie umowy pożyczki przedstawionym przez powoda. Strona pozwana zaproponowała wówczas o zmianę kwestionowanej regulacji poprzez uzależnienie aktualizowania harmonogramu od uprzedniego wniosku strony powodowej oraz informacji o dacie planowanej wcześniejszej wpłaty. Regulacja taka ostatecznie znalazła się w treści zawartej między stronami umowy pożyczki nr (...) (k.75). Sam fakt jednak, iż strona pozwana, jeszcze przed naliczeniem przez powoda kar umownych, przy zawieraniu kolejnej umowy zwracała się do Szpitala z postulatami odnośnie zmiany brzmienia § 5 ust. 2 umowy, zdaniem Sądu pośrednio świadczy o tym, iż spółka zdawała sobie sprawę z tego, że na gruncie zapisów przedmiotowej umowy, mechanizm aktualizacji harmonogramu nie następuje na wniosek pożyczkodawcy, lecz ma charakter automatyczny.

Przy tej okazji warto zwrócić również uwagę na to, iż bez znaczenia, dla oceny zgłoszonego w pozwie roszczenia, była kwestia samej zasadności, czy też przydatności zastosowanego w spornym zapisie umowy mechanizmu aktualizowania harmonogramu spłaty. Strona pozwana w niniejszym procesie próbowała bowiem wykazać niepraktyczność wprowadzonej regulacji, podnosząc, iż aktualizacja harmonogramu ma sens jedynie wtedy, gdy pożyczkodawca przed datą planowanej wcześniejszej spłaty raty informuje o powyższym pożyczkodawcę i wówczas ten ostatni przesyła

pożyczkobiorcy zaktualizowany harmonogram z podaniem wysokości raty, której spłata ma nastąpić przed terminem. W ocenie Sądu, jakkolwiek opisany wyżej mechanizm, może wydawać się najbardziej oczywisty i zgodny z praktyką obowiązującą w różnego rodzaju instytucjach finansowych, to jednak brzmienie łączącej strony umowy było inne i pozwany, jako podmiot profesjonalny, znający treść podpisywanej umowy, winien był zastosować się do jej zapisów. Jednocześnie nadmienić wypada, iż przyjęte w umowie z 05.10.2010 r. rozwiązanie, zgodnie z którym aktualizacja harmonogramu następowała automatycznie, już po pokonaniu wcześniejszej spłaty, miała znaczenie dla strony powodowej, albowiem po zaksięgowaniu dokonanej spłaty i przesłaniu nowego harmonogramu, Szpital uzyskiwałby wiedzę odnośnie wysokości kolejnej raty i miałby wówczas możliwość precyzyjnego określenia ciężących na nim zobowiązań. Brak takiej informacji powodował, że Szpital mimo dokonywanych przedterminowych spłat pożyczki, kolejne raty spłacał w wysokości wynikającej ze „starego” harmonogramu, nie mogąc tym samym zadysponować nadwyżką nadpłaconych środków i przeznaczyć je na inny cel.

Mając na względzie poczynione dotychczas rozważania Sąd doszedł do przekonania, iż strona pozwana, poprzez zaniechanie dokonywania aktualizacji harmonogramu spłaty i przesyłania jej stronie powodowej po dokonaniu wcześniejszej spłaty rat pożyczki, naruszyła zapis §5 ust. 2 umowy z 05.10.2010 r. Tym samym należało uznać, iż prezentowane przez stronę pozwaną stanowisko, odnośnie konieczności złożenia przez Szpital wniosku o aktualizację, było nieprawidłowe i nie mające oparcia w brzmieniu umowy. Na marginesie tylko wypada podkreślić, iż zgłaszane w toku procesu argumenty, odwołujące się do rzekomych trudności związanych z realizacją spornego obowiązku przez stronę pozwaną i konieczności zaangażowania pracowników monitorujących każdorazowe wpłaty powodowego Szpitala, zdaniem Sądu były niezasadne. Skoro bowiem wedle umowy, strona powodowa miała spłacać należność na jeden wskazany przez pozwanego rachunek, dla zadośćuczynienia obowiązkowi wynikającemu z §5 ust. 2 umowy wystarczające było, by jeden z pracowników raz na trzy dni dokonywał sprawdzenia wspomnianego rachunku celem ustalenia, czy od strony powodowej nie wpłynęły środki z tytułu spłaty pożyczki. Opisane czynności, jakkolwiek niosły ze sobą pewną uciążliwość, to zdaniem Sądu były one możliwe do wykonania przez stronę powodową, tym bardziej, że zawierając sporną umowę, godziła się na wprowadzenie takiego rozwiązania.

O naruszeniu przez stronę pozwaną warunków opisanych w § 5 ust. 2 umowy świadczą również wyniki kontroli NIK przeprowadzonej w powodowym Szpitalu. W przedłożonym przez powoda wyciągu z protokołu tejże kontroli, organ kontrolujący zarzucił stronie powodowej naruszenie dyscypliny finansów publicznych, poprzez nienaliczenie kar umownych, pomimo ich zasadności.

W świetle powołanych okoliczności zdaniem Sądu należało uznać, iż w realiach przedmiotowej sprawy zaktualizowały się przesłanki do obciążenia jej karami umownymi na podstawie § 9 ust. 3 umowy pożyczki. Zapis ten stanowił, iż w przypadku niewywiązania się Wykonawcy z zobowiązania, o którym mowa w § 5 ust. 2, Zamawiającemu przysługiwało prawo do dochodzenia kary umownej od Wykonawcy w wysokości 0,2% wartości kosztów umowy, określonych w § 4 umowy za każdy dzień opóźnienia ponad termin wskazany w umowie.

Stosownie do treści art. 483 §1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Przepis art. 484 §1 k.c. stanowi natomiast, iż w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości, bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. Z treści cytowanego przepisu wynika jednoznacznie, że kara umowna stanowi zastrzeżone przez strony odszkodowanie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego. W orzecznictwie podkreśla się, że zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej co do zasady pokrywa się z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika określonej w art. 471 k.c., jednak od określonego w tym przepisie odszkodowania kara umowna różni się tym, że przysługuje bez względu na wysokość szkody (wyrok SN z dnia 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, LEX nr 55513). Powyższe oznacza zatem, iż kara umowna należy się wierzycielowi w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niezależnie od tego, w jakiej wysokości doznał szkody na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. W konsekwencji wierzyciel, nawet jeżeli poniósł niewielki uszczerbek majątkowy związany z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania, może żądać

zapłaty kary umownej (wyrok SN z dnia 15 września 1999 r., III CKN 337/98, LEX nr 527125, wyrok SN z dnia 20 marca 1968 r., II CR 419/67, LEX nr 6299; wyrok SA w Katowicach z dnia 22 czerwca 2006 r., I ACa 2321/05, LEX nr 217199, wyrok SN z dnia 17 marca 2003 r., III CKN 122/01, LEX nr 141400).

W niniejszej sprawie strona, na wypadek niewywiązania się Wykonawcy z zobowiązania do aktualizacji harmonogramu spłaty, przewidziały kary umowne w wysokości 0,2% wartości kosztów umowy określonych w §4 umowy za każdy dzień opóźnienia ponad termin wskazany w umowie. Zgodnie z treścią §4 umowy całkowity koszt wykonania przedmiotu umowy stanowiła prowizja, o której mowa w §3 (130.000,20 zł), łącznie z oprocentowaniem pożyczki określonym w §3 ust. 1 i wynosiła kwotę 2.772.138,86 zł. Wyliczając kary umowne strona powodowa przyjęła, zgodnie z powyższymi wskazaniem, stawkę 5.544 zł, naliczoną od wartości przedmiotu umowy, za każdy dzień opóźnienia, przy czym kary liczone były od daty powstania opóźnienia do dnia płatności kolejnej raty. Ogółem wartość dochodzonych przez powoda kar umownych w związku z naruszeniem przez pozwanego zapisu §5 ust. 2 umowy wyniosły 876.000 zł.

Przesądając samą zasadność zgłoszonego w pozwie roszczenia o zapłatę kar umownych, jak też nie kwestionując prawidłowości ich wyliczenia przez stronę powodową, Sąd uznał jednak, że w sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za uwzględnieniem poniesionego przez stronę pozwaną zarzutu miarkowania tych kar.

Podkreślić należy, że co do zasady, zgodnie z art. 484 § 1 k.c., kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości, bez względu na wysokość poniesionej szkody. Kodeks cywilny przewiduje pewne możliwości częściowego – ale nie całkowitego – uchylenia się od obowiązku zapłaty kary umownej. Art. 484 § 2 k.c. dopuszcza bowiem zmniejszenie (miarkowanie) kary umownej, gdy zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane lub gdy kara umowna jest rażąco wygórowana. Zaznaczyć w tym miejscu trzeba, że do miarkowania kary umownej może dojść wyłącznie na żądanie dłużnika, nigdy zaś z urzędu.

Miarkowanie kary umownej z założenia ma przeciwdziałać dużym dysproporcjom między wysokością zastrzeżonej kary a godnym ochrony interesem wierzyciela. Kara umowna, podobnie jak odszkodowanie, którego jest surogatem, nie może bowiem prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia uprawnionego (wyrok SA w Katowicach z dnia 17 grudnia 2008 r., V ACa 483/08, LEX nr 491137). W orzecznictwie podkreśla się, że stosując instytucję miarkowania, sąd winien mieć na względzie podstawowe funkcje kary umownej, jakimi są funkcja stymulująca wykonanie zobowiązania, funkcja represyjna w postaci sankcji za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy oraz funkcja kompensacyjna, polegająca na naprawieniu szkody, jeśli wierzyciel ją poniósł, bez konieczności precyzyjnego wyliczenia jej wysokości, co znakomicie ułatwia realizację dochodzonego uprawnienia (wyrok SN z dnia 30 listopada 2006 r., I CSK 259/06, LEX nr 398369). Dlatego postuluje się zarazem ostrożne i powściągliwe stosowanie prawa redukcji, pamiętając, że miarkowanie osłabia skutek stymulacyjno-represyjny oraz kompensacyjny kary umownej, a nadto redukcja stanowi modyfikację treści zobowiązania określonego w umowie (wyrok SN z dnia 12 maja 2006 r., V CSK 55/06, LEX nr 200875). Zaznaczyć ponadto należy, iż zgodnie z poglądami orzecznictwa i doktryny, przy miarkowaniu nie powinna być uwzględniana majątkowa sytuacja dłużnika czy nieznaczny stopień jego winy. Nie można nadto w ramach tzw. miarkowania żądać takiej redukcji kary, by pokrywała ona jedynie wysokość szkody poniesionej przez kontrahenta. Takie pojmowanie kary umownej i instytucji miarkowania doprowadziłoby bowiem do zaprzeczenia roli kary umownej jako sankcji cywilnoprawnej wobec nierzetelnego kontrahenta (wyrok SA w Katowicach z dnia 28 czerwca 2001 r., I ACa 295/01, Pr. Gosp. 2002, nr 10, s. 57).

W niniejszej sprawie strona pozwana podniosła zarzut miarkowania kary umownej odwołując się do okoliczności związanych z wykonaniem przez nią zobowiązania oraz brakiem powstania po stronie pozwanej szkody w związku z zarzucanym jej zaniechaniem aktualizacji harmonogramu.

W ocenie Sądu, oceniając powyższy zarzut w pierwszej kolejności należało stwierdzić, iż poprzez uchybienie wymogom opisanym w § 5 ust. 2 umowy, strona pozwana uniemożliwiła powodowemu Szpitalowi dokonywanie spłaty poszczególnych rat pożyczki zgodnie z ich rzeczywistą wartością, wynikającą z dokonywanych przez niego przedterminowym wpłat. Dokonywanie wcześniejszych wpłat powodowało zaliczenie przez stronę pozwaną

dokonywanych nadpłat na należność główną przypadającą w kolejnych miesiącach, jednakże strona powodowa nie знаła wysokości rzeczywistej kwoty obciążających ją rat. Jak tłumaczył na rozprawie świadek Ł. R., istniejąca nadwyżka mogła posłużyć Szpitalowi w celu zaspokojenia innych wierzycieli, a wobec jej braku Szpital nie regulował zaległości z innych tytułów, co generowało odsetki. Szkoda, o której można mówić przy naruszeniu §5 ust. 2 umowy, wbrew stanowisku pozwanego, ma charakter bardziej złożony i nie ogranicza się wyłącznie do kwoty samej nadpłaty czy odsetek. Nie jest zatem tak, jak to próbował wykazać w niniejszym procesie pozwany, iż uchybienie obowiązkowi przesyłania stronie powodowej zaktualizowanego harmonogramu (któremu to obowiązkowi pozwany przeczył), nie zrodziło po stronie powodowej żadnych negatywnych konsekwencji.

W dalszej kolejności należy jednak wskazać, iż dochodzona pozwem kwota tytułem kar umownych jest niewspółmierna do poniesionej przez powoda szkody i zasądzenie jej w żądanej wysokości byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Dokonując miarkowania kar umownych Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie zachodzi przesłanka wymieniona w treści art. 484 §2 k.c., w postaci wykonania przez dłużnika zobowiązania „w znacznej części”. Patrząc bowiem na całokształt zobowiązania, jakie w ramach umowy pożyczki przyjęła na siebie strona pozwana, zdaniem Sądu można uznać, iż obowiązek dokonywania aktualizacji harmonogramu w terminie 3 dni od daty dokonania przedterminowej wpłaty, był jednym z wielu obowiązków po stronie pożyczkodawcy. Obowiązek ten miał charakter poboczny, miał bowiem prowadzić do usprawnienia spłaty przez powoda zobowiązania poprzez prawidłowe wskazanie rzeczywistej wysokości wymagalnych świadczeń, co umożliwiałoby powodowi spłacanie mniejszych odsetek. Biorąc jednak pod uwagę wartość całej umowy oraz nie zapominając, iż główne zobowiązanie strony pozwanej, polegające na wypłacie na rzecz powoda kwoty udzielonej pożyczki (12.000.000 zł), zdaniem Sądu wypada stwierdzić, iż strona pozwana wykonała w przeważającej części ciążące na niej zobowiązania z tytułu spornej umowy. Jednocześnie godzi się podkreślić, iż samo naruszenie przez stronę pozwaną obowiązku wynikającego z §5 ust. 2 umowy nie uniemożliwiło stronie powodowej spłaty przedmiotowej pożyczki. Jak wynika z poczynionych ustaleń, strona powodowa regularnie dokonywała wpłat, które były księgowane przez stronę pozwaną, zaś wynikająca z wcześniejszych wpłat nadpłata zaliczana była na poczet przyszłych zobowiązań.

Reasumując dokonane rozważania, Sąd dokonał miarkowania należnych stronie powodowej kar umownych, redukując je do kwoty 65.000 zł. Wyliczając należną stronie powodowej kwotę Sąd miał na względzie, iż w § 9 ust. 3 spornej umowy strony ustalając wysokość kar umownych zastosowały mechanizm odwołujący się do wartości kosztów umowy, określonych w §4 umowy, obejmujących prowizję za udzielenie pożyczki, powiększoną o odsetki. W treści § 3 umowy zapisano, iż należna stronie pozwanej prowizja wyniesie 130.000 zł. Ustalając, iż w pewnym zakresie strona pozwana wykonała swoje zobowiązanie, w części natomiast uchybiła obowiązkowi wynikającemu z umowy pożyczki, Sąd uznał, iż stronie powodowej należą się kary umowne wynoszące połowę wartości zastrzeżonej dla strony pozwanej prowizji, tj. 65.000 zł. Taką też kwotę Sąd zasądził od spółki (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz (...) Publicznego Szpitala (...) we W. (pkt I. sentencji wyroku). Orzeczenie o odsetkach uzasadnione jest treścią art. 481 k.c. Zgodnie z żądaniem pozwu, odsetki zasądzono od daty wytoczenia powództwa.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu (pkt II. sentencji wyroku).

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie III. wyroku znajduje oparcie w treści art. 102 k.p.c., który stanowi, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ocenie Sądu, na gruncie rozpoznawanej sprawy zachodziły szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążenia powoda kosztami procesu. Sąd miał na uwadze w szczególności okoliczność, iż formułując swoje żądanie, strona powodowa prawidłowo wyliczyła wysokość kar umownych i żądanie to, co do zasady, zasługiwało na uwzględnienie. Oddalenie powództwa w przeważającym zakresie wynikało natomiast z uwzględnienia przez Sąd zarzutu miarkowania kar umownych, którego to zarzutu, na etapie wniesienia pozwu strona powodowa nie mogła przewidywać.

W punkcie IV. sentencji wyroku Sąd, stosownie do wyniku sprawy, nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego we Wrocławiu przypadającą na nią część opłaty od pozwu w kwocie 3.242 zł, od uiszczenia której strona powodowa została zwolniona.

Z uwagi na to, iż powód w niniejszej sprawie został w całości zwolniony od kosztów sądowych, a nie było podstaw do obciążenia brakującą częścią opłaty strony przeciwnej, stosownie do art. 113 ust. 1 a contrario ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, kosztami tymi należało obciążyć Skarb Państwa, o czym orzeczono w punkcie V. sentencji wyroku.

(...)